

Atearen atzean
Antton Kazabon
“Bihotz taupadak” bilduma
Elkar, 2007
86 orrialde
14 urtetik aurrera

Maitasun ezinezkoa

Antton Kazabon idazle eta irakasle oiartzuarrak ibilbide oparoa egian du haur eta gazte literaturaren eremuan: ipuina, eleberria, poesia eta bertsozintza landu ditu, haur zein gazteentzat, eta duela gutxi haren berrogeita hamargarren argitalpena plazaratu izana ospatu zen.

Gazteentzat idazten duenean errealismoaren barruan kokatzen du bere burua, gazte horien arazo pertsonalak eta sozialak azaleratuz, eta joera horren barruan sartu beharko genuke *Atearen atzean* argitaratu berri duen gazteentzako eleberria ere.

Tarteka polemika piztu duen gaia aukeratu du oraingoan egileak: irakaslearekin maitemintzen den ikaslearena, batxilergoko bigarren kurtsoan. Istorioaren garapenean, ordea, ez da polemika horren aztarnarik erakusten; aitzitik, zentzu onaren eta gizalegearen bidetik joaten dira kontuak, gaiak gazteengan eragin dezakeen morboa gora behera: Josu, ingeleseko irakaslea, neska baino hogeitaz zaharragoa izatea; Iraitzek, irakaslearekin maitemintzen eta berehala, ordua arteko mutil-laguna bazter uztea; eta, oro har, halako harreman sozialki “debekatuek” sortu ohi duten jakin-mina.

Formalki, istorioa neskaren ikuspuntutik kontatuta dago, neskak koaderno batean hartutako apunteak dira, irakasleari zuzenduak. Kapitulu bakoitzeko aurkezpen gisako lehen pasartearen ondoren, baina, kontakizuna zuzena bihurtzen da, eta etenik gabeko elkarrizketen bidez eskaintzen dira gertakizunak: Iker mutil-lagun ohiarekin 2. eta 8. kapituluetan, amarekin 3. eta 10.ean; Olaia adiskidearekin 6. eta 11. kapituluetan; Josu irakaslearekin 9.ean. Elkarrizketek arestian esandakoa baieztatzen dute, alegia, pertsonaia guztien arteko harremanak guztiz adeitsuak direla, Ikerren haserrealdi osasuntsuen salbuespenarekin.

Neskaren ikuspuntu bakarraren aukera bat dator, azken batean, norabide bakarreko maitemintzarekin: nerabetasunaren amaieran dagoen norbaiten irudikapen eta fantasiako ametsak besterik ez dira.

Neska amets horretatik esnarazteko modua izan da bitxia iruditu zaidana: irakasle grisez betetako institutu batean, noizbait irakasle berria eta besteak baino gazteago eta

hurbilagoa iritsi, eta homosexuala izan behar. Eta ordua arte adin diferentzia, ikasle-irakasle harremana eta beste neskarentzat azaro izan ez baziren ere, orain Josuren homosexualitatea erabateko tabu gisa agertzen zaio: “Borrokatzeko aukerarik ere ez didazu utzi, Josu. Gezur handi baten magalean kulunkatu naiz eta bertan eraiki dut nire ametsik gozoena, ederrena. Eta orain, esnatu naizenean, ametsak irentsi nau. Mundua bera ere astintzeko gai nintzela uste nuen, zure maitasuna eskuratzeko, baina kolpe gogorra izan da zurea” (83. or.). Korapiloa askatzeko irtenbide hoberik izan zitekeelakoan nago.

Eleberria, bestela, Gemma Lluch eta Teresa Mañá-ren proposamenez geroztik “psikoliteratura” izenez ezagutzen den korrante horren barruan kokatzen da, hau da, (aurre)azken hezkuntza-erreformaren ondorioz gazteentzat propio sortutako kontsumo azkarreko literatura. Mañá-ren beraren hitzetan adierazia, “gaiak edozein neraberengan eragina izan dezaketen eguneroko arazoetara mugatzen dira: famili harremanetako gatazkak, ikasketetako emaitzak, lehen maitasunaren esnatzea eta, kasu bakan batzuetan, eta kastitate handiz, sexurako lehen hurbilketak (...) Egileek esperientzia-kidetasunaren bidezko identifikazioa bilatzen dute, eta ez esperientzia horien bakantasunaren bidez, eta horrekin gehiegi mugatzen dute irakurleria gazteari zuzendutako irakurketa-proposamenak”.

Manu Lopez Gaseni